

DÉLMAGYARORSZÁG

76. évfolyam, 10. szám,
1986. január 13., hétfő

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEDED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Ha szabad kérdezni...

Olvasom egy kutatási beszámolóban, hogy hazánkban a szellemi foglalkozásúak makacsul ragaszkodnak ahhoz, hogy gyerekeik tanuljanak. Sőt! E fiatalok túlnyomó többsége is előnyben részesíti a szellemi értékek megszerzését. A fogalmazásból, a szóhasználatból kitetszik, hogy a dolog a kutató szerint is — szinte hihetetlen, a hétköznapi tapasztalatokból következő embernek meglepő. Valamiféle fanatizmust, vakrágot sejtet a szó: makacsul. Értsd: mindenféle racionális ellenérv és meggyőző élettapasztalat ellenére, még mindig sokan vannak, akik szinte rátukmálják magukra és utódaikra a szellemi értékek elsőségének igényét, követelményét, ez határozza meg életstílusukat, céljaikat. Arról van szó, hogy bárha nap mint nap látják (ha csak nem járnak csukott szemmel), a társadalmi értékhierarchiában az általuk első helyre tett értékek koránt sincsenek a csúcson, ellenkezőleg, ők mégis — makacsul — kitartanak, a szellemi javak mellett voksolnak.

A társadalomkutató tudományos módszerekkel megállapított tényeit szükségtelen, lehetetlen megkérdőjelezni. Fogadjuk örömmel tehát, hogy társadalmunkban létezik a nem is kis létszámú „intellektuális életstíluscsoport”, amely minden egyéb előtt az intellektuális fogyasztást tekinti követendő gyakorlatának. Vagyis színházba, moziba, hangversenyre, műzeumba jár, könyvet, folyóiratot vesz és olvas, tanul, tanul, tanul.

A laikusnak legföljebb kérdése lehet: meddig? Vajon, mennyi ideig tarthat még ez a már ma is csodának számító helyzet? Vegyük a legkritikusabb pontot: vajon, meddig lehet összeegyeztetni a szülői felelősséggel és lelkiismerettel a gyerekek szülői buzdítást: *tanulj fiam!* Hisz már az artatlan gyermek, a maga maréknyi tapasztalatával fölverte, naponta ellenérveket képes sorjázni, s a makacs intellektuális-fogyasztó-szülő ő noszogatója: *válassz jövedelmesebb foglalkozást!* Miként lehet meggyőzni a fogalmi gondolkodásra még nem képes emberkét: bár nehezebb az életed, nincs ilyen meg olyan tárgyad, szórakozásod, kényelmed, könnyű örömed, ne nézd te a többieket, akiknek van; te tanulj — és majd csak lesz valahogy...

A felnőtt is legyen bármilyen emelkedetten gondolkodó, szintén naponta szembesül kikerülhetetlen életképekkel. A prózai *létfeltételek* legalább olyan makacs dolgok, mint az ideák. Vajon, meddig engedheti meg magának a választást: könyvet vesz, s nem cipőt. Amíg van miben járnia a könyvért, vagyis, amíg van cipője. Mihelyt nincs, választásról szó sem lehet. Vagyis: a tény, hogy létezik nálunk az intellektuális életstílusúak csoportja, azt is jelenti, a létfeltételeik megengedik, hogy válasszanak: mit fogyasztanak. Magánügyük, ha nem nyaralót vesznek, hanem világot látni utaznak, nincs autójuk, de járnak színházba, nem zabálják betegre magukat, hanem testkultúrára költenek, a legutóbbi divatos felöltő helyett lexikont vásárolnak. Csak... *Meddig tartható a szerzetesi fegyelem*, mely elviseli, hogy az én befektetésem sorrendre az anyagilag meg nem térülőkhöz tartoznak, a másiké meg folyton busás hasznokat hoznak?

Hallgatom az érdekes vitát a rádióban, mely arról szól, hogy *drága-e a könyv*, vagy éppen ellenkezőleg, még mindig olcsó. Úgy tetszik, mindkét vélemény igaz, hiszen a drága — nagyon viszonylagos fogalom. A könyv nekem drága, ám, szerinte potom az ára. Az egyik fél azt mondja, elég szerencsétlen szóhasználat, hogy a „művelt nagyközönség” hovatovább képtelen megvenni a számára fontos, mert munkafeltételként számítható köteteket. A másik azt válaszolja, hogy akkor ő nem tartozik a művelt nagyközönséghez, mert bizony megvette az értékes szépirodalmi műveket — mindegyiket kétjegyű számmal kifejezhető forintokért. Meddig élhet az efajta vita?

Elgondolom, amint a makacs „intellektualista” szülő fölajánlja fölcseperedett, tanult gyermekeinek az életet, nehezen összegyűjtött, számára hasznos könyveket, az általa méregdrága árúknak tartott lexikonokat, szótárakat, albumokat, szakkönyveket... Nincs házam, nyaralóm, takarékbetétkönyvem, autóm, kertem, miegyebem, ezt fogadd szeretettel. No hiszen! És hova tegye? Ha egyszer nincs lakása? És minek neki, ha tanult bár, de más szakmát? Örül az ember a még mindig meglepően nagy létszámú „intellektuális életstílusú csoport” társadalomtudományi regisztrálásának. Még akkor is, ha sejtí, amit tudományosan roppant nehéz kimutatni, hogy e csoportban elég sokan lehetnek, akik a jó, vagy kiváló létfeltételek „megengedő” hatására pusztá sznobériából választják a lehetséges fogyasztási szokások közül — az intellektuálisat. És kérdezi: meddig? — ha azokra gondol, akik *folyamatos lemondások, filléres gondok, valóságos áldozatok árán is*, makacsul tartják magukat ugyane fogyasztói táborban. Nem úri passzióból, hanem vérükbe ivódott igényességből, és mert semmi mástól, csakis önfeljesztő, tudás- és műveltségkitaljesítő „tevékenységüktől” *remélhetik* a létfeltételeik jobbulsát! Amíg ez a remény élhet, amíg táplálódik, addig nem fog a szóban forgó fogyasztói tábor? Talán. De az ember mégis bizonytalan, hisz reményből élni, ugyebár...

Sulyok Erzsébet

Vasárnap is Dolgoztak a bányákban

Ismét dolgoztak vasárnap az ország szénbányáiban. A mély művelésű bányák többségében egyharmados termelőműszakot tartottak, s reggel hat órától délután 2-ig mintegy 20 ezer tonna szenet küldtek felszínre.

A Bányászati Egyesülés tájékoztatója szerint március végéig továbbra is termelnek szombaton és vasárnaponként is a bányákban. Az első negyedévben ugyanis 1,3 millió tonna szenet akarnak szállítani a Tüzép-telepekre, ennyire adott megrendelést a belkereskedelem. A bányászok erőfeszítéseinek köszönhető, hogy a korábbi időszakhoz képest lényegesen megjavult az ellátás a szilárd tüzelőanyagokból. Megszűnt a sorbanállás az elárusítóhelyek előtt, a Tüzépek körülbelül 300 ezer tonnás készlettel rendelkeznek.

A lakossági ellátás további javításán kívül ebben a negyedévben az eddigénél több szenet küldenek a bányavállalatok az erőműveknek. A korábbi hónapokban ugyanis a Magyar Villamos Művek rovására növelték a lakosság szánt szén termelését. Ezért az erőművek szénkészletei csökkentek.

Az évet egyébként jól kezdték a hazai szénbányákban. Több nagy teljesítményű bányában javultak a zavartalan termelés feltételei. Megszűntek a termelést tavaly akadályozó geológiai problémák. A márkushegyi és a nagygyeházi bányák után a múlt év végén két új bányában, a mányiban és a lencsehegyiben is megkezdődött a munka. Az új aknáknak lehetőséget adnak arra, hogy a szénbányászat pótolja a kimerült területek egy részét. Az idén az összes széntermelésnek már 20—25 százaléka az új eocénbányákból kerül a felszínre. Am a bányászat termelése ezzel együtt is csak stabilizálódhat. (MTI)

Nyereség és háttere

Tisza Volán

Szombaton tartották szociális év eleji tanácskozását a Tisza Volán szocialista brigádvezetői.

Az értekezlet első részében Kardos János igazgató adott tájékoztatást a vállalat elmúlt évi eredményeiről és idei terveiről. A Tisza Volán gazdasági mutatói a legtöbb területen a gazdálkodás lényeges javulását tükrözik. A nyereség 6,9 százalékkal, 193 millió forintra nőtt. Növekedett a 100 forint bérré és az ugyanekkora eszközértékre jutó vállalati eredmény is. A dolgozók keresete a tervezettnél jobban, 6,7 százalékkal emelkedett. Ez év elején átlagosan két heti bérnek megfelelő összegű nyereségrészesedést tudnak kiosztani. A költségint 0,2 százalékkal csökkent.

Tavaly a nemzetközi áruforgalomban való részvételükkel 1 millió 890 ezer dollárhoz jutottak. A hatodik ötéves terv időszakában konvertibilis valutából 84 százalékkal magasabb bevételt könyvelhettek el, mint öt évvel korábban. Ezt a tevékenységüket a közeljövőben tovább fejlesztik. Elégedett már meglévő két Volvo kamionuk munkabírásával. Ezért az idei év első felében ebből a típusból még négy járművet vásárolnak. Az év második felében pedig újabb két Volvo beszerzéséről lehet szó. Ugyanakkor tárgyalásokat folytatnak 20 további Volvo gépkocsi lizingjéről is. Így a nemzetközi fuvarozásban a korábbiánál biztonságosabb, műszaki és szervezési feltételekkel vehetnek részt.

A balesetmentes közlekedésben is egész évben jó eredményeket értek el a vállalat dolgozói.

A hatodik ötéves terv időszakában közel az ötödét sikerült csökkenteni a Tisza Volánnál a fajlagos energiafelhasználást. Az üzemanyag-megtakarítás azonban 1985-ben megállt.

karékosságnak, a járművek kihasználásának, értékeik megóvásának. Sokat takaríthatnak meg azzal, ha a gépkocsivezetők gazdái lesznek munkaeszközeiknek. A jövedelmek súlypontját úgy alakítják át, hogy abban a jelenleginél még nagyobb szerepet kap az üzemanyag-megtakarítás, a minőségi munka és járműmegóvás anyagi ösztönzése.

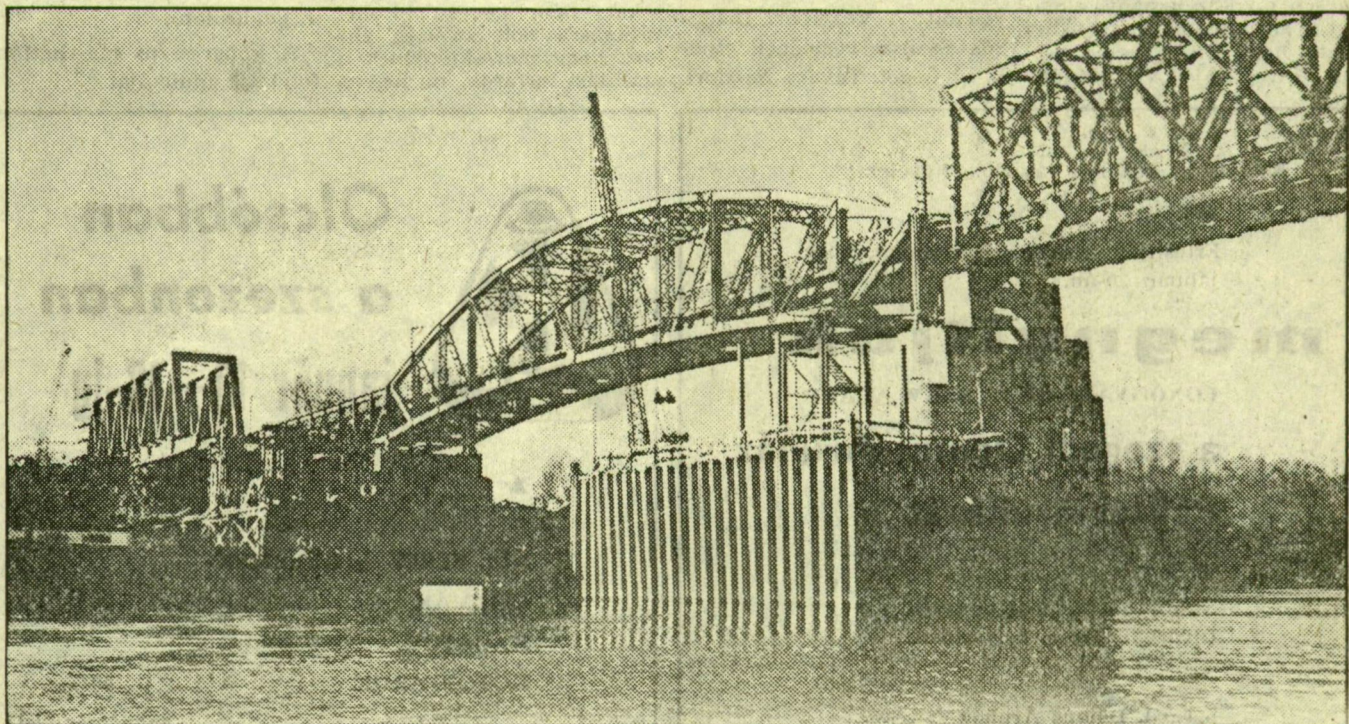
Az idei évre 5 százalékos bőrfeljesztést terveznek. Folytatják a központi apparátusban a létszám csökkentését. A szentesi Autójavító Kisvállalat felügyeletét átveszik és leányvállalattá alakítják át. Év végéig 200 millió forint körüli nyereséget várnak.

A Tisza Volán tevékenységét igazán megítélni csak a társvállalatokkal való összehasonlításban lehet. Nos, a gazdálkodást mérő mutatók a hatodik ötéves terv első négy évében náluk és a győri vállalatnál mutatták a legnagyobb sikereket.

Forráskúti Tibor, a vállalat szakszervezeti bizottságának titkára a brigádmunkát értékelte. Hangsúlyozta, hogy *el kell érni a még nagyobb objektívítást a kisebb munkáscsoportok teljesítményének megítélésében*. Nem szabad, hogy a jutalmazásnál az elkülönített pénzalap nagysága legyen a meghatározó. Örvedetes, hogy a vállalatnál is egyre szaporodnak a demokratikus fórumok. Fontos feladat ezek munkájának tartalommal való megtöltése. A közösségi magatartásban és az emberi kapcsolatokban nagyobb igényességet kért a vállalat dolgozóitól.

Ezután a jelenlévő szocialista brigádvezetők és gazdasági irányítók közül még tizenegyen kértek szót. Majd a tanácskozás állásfoglalásban határozott a munkaverseny idei vállalásairól.

B. I.

Somogyi Károlyné felvétele

Épül a híd

Szentes és Csongrád között új vasúti híd épül a Tiszán. A fővállalkozó Ganz-MÁVAG és a Hidépítő Vállalat, közösen dolgozik az építkezésen. A híd külön érdekessége, hogy a parton szerelik össze, azután húzzák a víz fölé. Munkájukba sokszor beleszót a Tisza, nehogy cseleddjék, hogy „a víz az úr”... Most még egy kicsit nem kéne beállnia, akkor sokat haladhatnának...